

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

E. Friebling

Nogle genealogiske
noter samlet til
Gerda Friebling
Larsen f. Munck

99.9 Fr 57.5 fr

1958

Eskild Friehling

Nogle genealogiske noter

samlet

til

Gerda Friehling Larsen

f. Munck

i anledning af hendes 70 årsdag

den 6. august 1958

Kongens Lyngby

1958

F O R O R D .

Gennem årene har det været en hyggelig og interessant beskæftigelse fra tid til anden at samle lidt oplysninger sammen om den far og søn, der i 1800-tallet - begge under navnet Bernhard Friehling - gjorde en indsats, hvis betydning for dansk erhvervsliv kan spores endnu i dag.

For nogle år siden blev det imidlertid fastslået, at en embedsmand, som bankdirektør Bernhard Friehling under et tilfældigt møde spøgefuldt havde kaldt sin fætter, stavede sit navn: Frihling. Hertil kom yderligere, at en i 1931 udkommen bog om "Strøget" i København omtaler en musikhandler ved navn: Friling.

Disse oplysninger gjorde det pludseligt til en spændende opgave at finde frem til, om tilfældighedernes spil havde skabt disse ligelydende navne, uden at der forelå en slægtsmæssig forbindelse, eller om trådene et sted i en nær eller fjern fortid mødtes i et fælles udspring.

I løbet af sommeren og efteråret 1957 fremskaffedes en række oplysninger, men omfanget af det materiale, der skulle gennemgås, viste sig at være så betydeligt, at en afbrydelse af arbejdet var nødvendig, om man ikke skulle blive så opslugt, at andre og for tiden mere vigtige opgaver skulle blive alvorligt forsømt.

Mors 70 årsdag synes dog en god lejlighed til at give en oversigt over de indtil nu indsamlede oplysninger, og de meddeles derfor på de følgende sider.

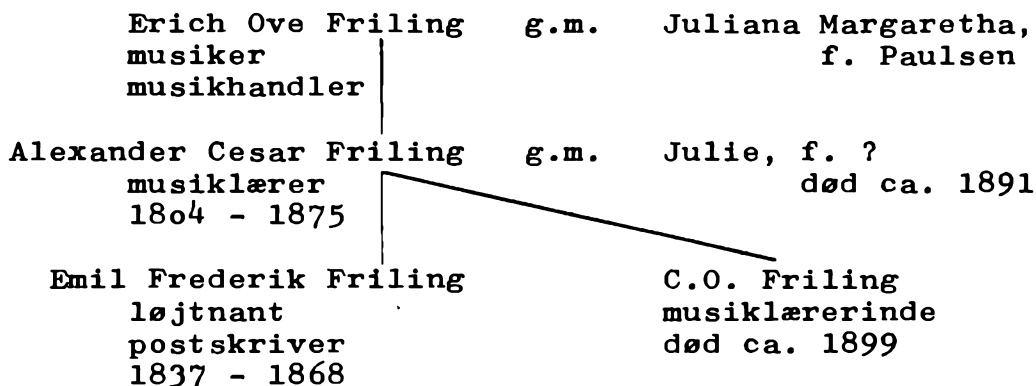
Kgs. Lyngby, i august 1958.

Eskild Friehling

F r i l i n g .

I deres bog "Strøget", der udkom 1931, fortæller Carl C. Christensen og Axel Henriques, at du Puy (hvis forskellige eventyr naturligvis er uden forbindelse med de nøgterne oplysninger om fødsel og død, som her skal meddeles) solgte sin nodehandel, Amagertorv nr. 27, til musikhandler E. Friling på Nytorv nr. 139. Overdragelsen er bekendtgjort i "Adresseavisen" for den 13. januar 1806, altså fire måneder forinden premieren på "Ungdom og Galskab".

Af denne familie er følgende medlemmer påvist:

Ifølge St. Petri kirkebog (1795 - 1807) blev Alexander Cesar, der var født den 14. september 1804, døbt samme år den 31. oktober. Hans faddere var hans ovenfor anførte forældre.

Alexander Friling boede fra 1853 - 58 på Blegdamsvej og derefter i Sct. Hansgade 12, under hvilken adresse hans enke findes indtil 1891 og derefter musiklærerinden C.O. Friling, der formentlig er deres datter, indtil hun dør i 1899.

Løjtnant Friling er i Hof- og statskalenderen indtil sin død i 1868 opført som E.F. Friling, men i det i 1929 udkomne værk "Den danske Postetat 1624 - 1927" v/ Fr. Olsen, fhv. overpostkontrollør, er han opført som: E. Friderich Friehling!

Ifølge telefonbogen for Oslo 1958 bor der på Sognsvej 155, Kringsjå, Oslo, en fabrikant V. Friling.

Om de her nævnte personers oprindelse foreligger der således på dette tidspunkt intet oplyst, udover det fingerpeg der ligger i, at Erich Ove Friling har hørt til den tyske menighed i København. Til oplysningen fra værket om postetaten er der desværre heller ikke kommentarer endnu.

F r i e l i n g .

Gennem nogle år forelå der oplysninger om Friling, Frihling og Friehling, men det havde småærgret en gammel matematiker, at den 4. logiske mulighed: Frieling ikke var udnyttet.

I en sen eftermiddagstime på Rigsarkivet i efteråret 1957 blev imidlertid I.C.W. Hirsch's bog om "Danske og norske Officerer, 1648 - 1814" gennemgået, og her dukkede til beroligelse følgende oplysninger op:

Frieling, Anthony,	var i juli 1675 fændrik i major Urnes kompagni af Akerhus nat. infanteriregiment,
Frieling, Henrik,	var kornet i oldenborgske rytterregiment 1683 - 1684. Sekondløjtnant i oldenborgske infanteriregiment 1689. Afskediget 1691.
Frieling, Johan Henrik,	var fændrik i Schulenborgs gew. dragonregiment 21. august 1716. Afsked som løjtnant af kavaleriet i 1722.

Yderligere oplysninger haves ikke.

F r i h l i n g .

En slægtserindring fortæller, at bankdirektør Frieh-
ling omkring 1890 på et hotel i Sæby mødte en embedsmand,
der bar samme navn. Uden at det var muligt at udrede slægts-
skabet, proklamerede man højtideligt tilstedeværelsen af et
fætterskab.

Det må imidlertid antages, at der her har været tale
om en anvendelse af den i overskriften gengivne stavemåde,
idet den eneste embedsmand, der har kunnet påvises er told-
forvalter Vilhelm Chr. Eduard Frihling.

Han er født i 1828, og man kan følge ham, fra han som
ung fik ansættelse omkring 1855 som assistent i finansmini-
steriet, hvorfra han i 1869 blev overflyttet til indenrigs-
ministeriet, for igen i 1874 at komme tilbage til finansmi-
nisteriet. Dernæst finder vi ham i 1875 som toldoppebørsels-
controlleur i Hasle, hvorfra han kommer til Frederikssund i
1883 som toldforvalter.

De udførligste oplysninger om ham stammer fra folketæl-
lingsskemaet pr. 1. februar 1890, hvorefter han boede på
1. sal i forhuset til restauratør I.P. Lynges ejendom Øster-
gade 14 i Frederikssund. I skemaet, som han selv har udfyldt,
oplyser han, at han er 62 år gammel, ugift og medlem af folke-
kirken samt at han er født i Slesvig.

Hans dødsår kendes ikke, men han findes i Kraks vej-

viser endnu i 1904 under adressen Annasvej 2, Hellerup.

Hans bo er ikke behandlet af Nordre Birks skifteret.

Folketællingslisterne for byen Slesvig for året 1840 er gennemgået på Rigsarkivet uden resultat. Det må dog bemærkes, at listerne indeholdt dels så megen gotisk skrift, dels så meget andet vanskeligt tydeligt, at en fornyet gengang vil være på sin plads.

Andre medlemmer af denne slægt er ikke påvist. Af det anførte kan måske udledes, at slægtens oprindelse skal søges i Sønderjylland.

F r i e h l i n g .

For denne slægts vedkommende vil oplysningerne omfatte følgende 3 generationer:

- I. Bernhard Friehling, skræddermester, senere pakhusforvalter,
- II. Bernhard Friehling, direktør for Holmegaards glasværk,
- III. Bernhard Friehling, direktør for Holmegaards glasværk, senere direktør for Den Danske Landmandsbank.

-0-0-0-0-0-

Med fantasiens hjælp kan man forestille sig en yngling, der omkring 1780 er brudt op fra den frie hansestad Bremen for efter en solid håndværksuddannelse at søge lykken i det fremmede. Han har måske besøgt familie i Sønderjylland, og denne kan have opfordret ham til at se kongens egen by. Han har fulgt dette råd og befundet sig så godt, at han varigt har slået sig ned i København.

Så langt måtte fantasien råde, men derefter kommer kendsgerningerne os til hjælp.

I.

Skræddermester Bernhard Friehling.

Af borgerskabsprotokollen på Raadstuearkivet på Københavns rådhus fremgår, at Bernhard Friehling, født i Bremen, mandagen den 28. februar 1785 vandt borgerskab som skrædder.

Interesseret i sit fag og dets problemer må han have været, for af "Skræder Amtets Protocol udi København 1750 - 1862" fremgår, at Bernhard Friehling på mødet den 24. august 1798 tiltrådte som kvartalsmester. På mødet den 17. december 1804 tiltrådte han som fattigforstander. Begge hverv varede et år.

De skiftende sekretærer har haft svært ved at stave hans navn, men da alle mødedeltagerne underskriver mødereferaterne i protokollen udelukkes al tvivl, idet den formentlig endnu unge skrædder, der nu er blevet mester, skriver sit navn letlæseligt med en stor, tydelig og fast håndskrift.

Senere har han formentlig opgivet skrædderiet, idet han står anført som pakhusforvalter i en biografi vedrørende sønnen Bernhard Friehling.

I samme biografi oplyses, at han var gift med Sara, født Thrane. Her udover ved vi, at han havde børnene:

Margarethe Dorothea, f. 1790 (skæbne ukendt)

Heinrich Peter, f. 1792 (skæbne ukendt)

Sophie Catharina, f. 1794 (skæbne ukendt)

Margrethe, f. 1795, d. 1835.

Bernhard, f. 1797, d. 1874.

Alle børnene er døbt i St. Petri tyske kirke. Om de tre første ved vi intet, men Margrethe er optaget i begravelsesbrevet for familiegravstedet på Assistenskirkegaard i Køben-

havn som Margrethe Friehling, frøken, begravet 8. oktober 1835. Om Bernhard fortælles nedenfor.

Om skræddermester Friehling kan intet andet oplyses end ovenfor anført. Hverken han eller hans hustru er opført på det nævnte begravelsesbrev, hvis oplysninger dog går tilbage til 1812. Deres fødsels- og dødsdata kan således ikke oplyses.

II.

Glasværksbestyrer Bernhard Friehling.

Af de ovennævnte børn skal nu berettes om Bernhard Friehling, f. 1797, d. 1874.

I 1825 havde hans svoger, krigsassessor Ludvig Hilfling, f. 30. september 1775 i Norkjøbing, bistået familien Danne-skiold-Samsøe med oprettelsen af Holmegaards Glasværk, og i maj 1835 blev Bernhard Friehling kaldt til Holmegaard for at overtage ledelsen.

Da det ikke er tanken nærmere at karakterisere de i dette lille skrift omhandlede personer, skal blot ganske kort oplyses, at Bernhard Friehling havde overledelsen af glasværket til 1873, og må antages at have viet alle sine kræfter til denne virksomhed, hvori dog naturligt indgik, at han i 1847 formåede familien Danneskiold-Samsøe til at oprette et glasværk i Kastrup, hvorved man opnåede billig transport ad søvejen af brændsel til glasproduktionen og sparede omkostningerne ved

at bringe de færdige produkter den lange vej fra Næstved til København. Også dette glasværk ledede han.

Han ses ikke at have påtaget sig andre hverv end de nævnte. I øvrigt ved vi om ham, at han boede i bestyrerboligen på Holmegaards Glasværk, indtil han i 1873 flyttede til Tordenskjoldsgade 32 i København, hvor han døde den 27. februar 1874.

Af æresbevisninger modtog han udnævnelsen til: i 1836 kommercesekretær, i 1847 kommerceråd og i 1852 justitsråd.

Han blev medlem af det velgørende selskab "Kjæden" i 1817 og var - med en afbrydelse af ukendt længde - medlem til sin død.

Af børn havde han, der var gift med Petrine, f. Duus, :

Anna L.B.,   f. 1824,   d. 1898.

Bernhard,   f. 1825,   d. 1908

Caroline,   f. 1827,   d. 1828.

Lovise,   f. 1830,   d. 1831.

III.

Bankdirektør Bernhard Friehling.

Begivenhederne ligger nu ikke længere tilbage i tiden, end at der findes så udførlige oplysninger, at de ikke kan rummes inden for denne afhandlings begrænsede rammer, og redegørelsen for bankdirektør Bernhard Friehling må derfor blive ganske summarisk. Hans levnedsløb var i korte træk således:

Efter skolegang, bl.a. på Herlufsholm (1835 - 1837) blev

han student fra "Det v. Westenske Institut" i 1843 og cand. phil. i 1845. Længere gik han ikke ad den akademiske vej. At han må have haft evner dertil, kan vel udledes af, at han i 1855 udsendte en afhandling med titlen: "Forslag til en forsørgelsesanstalt for alderdommen, især med hensyn til den arbejdende klasse", og at han i 1857 fik Københavns Universitets guldmedalje for en besvarelse af prisopgaven "Ved hvilke forholdsregler og foranstaltninger kan staten modarbejde en dyrtids tryk saavel i det hele som i særdeleshed for de mindre formuende klasser, og hvorvidt staaer det i statens magt at forebygge dens indtrædelse?".

Afhandlingen danner grundlag for de alderdomskasser, der ved "Bikuben"s start i 1857 blev et led i dennes virksomhed. Bernhard Friehling var derfor også blandt stifterne og sad i dens tilsynsråd fra 1857 til 1858 og fra 1864 til 1867.

I 1846 flyttede han imidlertid til Holmegaard for at bistå sin fader i ledelsen af glasværket, men kom allerede i 1860 tilbage til København som leder af glasværkets udsalg i Nyhavn, og da faderen som nævnt i 1874 trådte tilbage som glasværkets leder og flyttede til København, blev han alene leder af dette, herunder af Kastrup og Hellerup glasværker, hvilket sidste var blevet overtaget af Kastrup Glasværk i 1880. I 1887 fratrådte han ledelsen af glasværkerne, og flyttede samme år fra boligen i Nyhavn 12 til Holbergsgade 13, hvor han boede indtil han i

1892 flyttede til Nyhavn 53.

Årsagen til hans fratræden var Landmandsbankens stadige vækst, og hermed ligger det således: I 1871 stiftedes Den Danske Landmandsbank A/S, og på generalforsamlingen den 8. december 1871 indvalgtes Bernhard Friehling i bankrådet. Til direktør udnævntes Isak Glückstadt, der tiltrådte den 5. februar 1872, og da han allerede samme år skulle have en meddirektør, valgtes Bernhard Friehling den 17. juni 1872 hertil.

Efter i 1887 at være fratrådt ledelsen af glasværkerne synes han at have koncentreret sig helt om banken, idet han ikke ses at have påtaget sig andre hverv.

I 1907 fratrådte han som direktør og afgik ved døden i 1908.

Af officielle anerkendelser modtog han titlerne: kommerceråd, justitsråd 1888, etatsråd 1907 samt ridderkorset i 1888 og dannebrogsmændenes hæderstegn i 1905. Også han var medlem af "Kjæden" - fra 1860 til sin død.

Bernhard Friehling, der var gift med Anna Maria, f. Duus, havde to børn, døtrene Johanne og Ellen Friehling.

E F T E R S K R I F T .

Overfor den læser, der har holdt ud til nu, må det desværre erkendes, at den opgave, der har givet stødet til de fleste oplysningers indsamling, ikke er løst.

Slægten Friehling synes at stamme fra Bremen, Frihling fra Sønderjylland, Frieling fra Norge og om slægten Friling's udspring er intet oplyst, udover dens tilknytning til den tyske menighed i København.

Mange timers hyggelig granskning ligger således forude, men problemet er, om der bliver tid dertil.

En lille overraskelse er gemt til sidst:

Ved pinse- og juledrikken i året 1590 i "Hellig Trefoldigheds Laug udi Det Danske Kompagni" (det selskab, hvis virksomhed ubrudt er ført frem til vore dage, og nu udøves under navnet "Det kgl. Københavnske Skydeselskab og Danske Broderskab" - og på Sølyst) var til stede B e r n t F r i h l i n g .

Det vil dog vist være udtryk for en for livlig fantasi, om man antog ham for den fælles stamfader.